

Patarimai verslui dėl COVID-19

Teisiniai ir mokestiniai aspektai

2020 03 17

Mokestiniai aspektai

AVANSINIS PELNO MOKESTIS

Primename, jog įmonės vieną kartą metuose turi teisę **pakeisti avansinio pelno mokesčio mokėjimo būdą**: pakeisti avansinio pelno mokesčio apskaičiavimo pagal praėjusių metų veiklos rezultatus būdą į būdą pagal numatomus rezultatus. Norėdama pakeisti mokesčio apskaičiavimo būdą, įmonė turi tai pažymėti pateikdama avansinio pelno mokesčio deklaraciją.

Rekomenduojame visiems deklaruojantiems rinktis būdą „pagal numatomus metų rezultatus“ (D dalis) ir nurodyti planuojamą šių metų pelną. Jei įmonė planuoja metus baigti nepelningai, reikėtų nurodyti 0. Jei įmonė jau pateikė deklaraciją, ją galima patikslinti.

Primename, kad avansinio pelno mokesčio deklaracijos FR0430 neteikia naujai įregistruotos įmonės ir tos, kurių pajamos praėjusiais metais neviršijo 300 000 Eur.

VMI dviems savaitėms, iki kovo 30 d. nukelia avansinio pelno mokesčio deklaravimo ir sumokėjimo terminą.

Įmonės, kurios šiuo metu dėl COVID-19 susidūrė su veiklos iššūkiais, pateikti avansinio pelno mokesčio deklaraciją turės daugiau laiko. VMI pratęsė terminą bei numato, jog avansinio pelno mokesčio deklaraciją reikia pateikti ir I ketvirčio avansinį pelno mokestį sumokėti ne iki kovo 16 d., o **iki kovo 30 d.**

MOKESČIŲ ATIDĖJIMAS

Grant Thornton Baltic siūlo pasinaudoti Mokesčių administravimo įstatyme įtvirtintomis mokestinių prievolių įvykdymą palengvinančiomis nuostatomis. Pavyzdžiui, esant laikiniams finansiniams sunkumams, mokesčių mokėtojai gali kreiptis į mokesčių administratorių su prašymu atidėti arba išdėstyti susidariusią skolą (mokestinę nepriemoką). Tokiu atveju su mokesčių mokėtoju sudaroma mokestinės paskolos sutartis (toliau – MPS) ir mokesčiai mokami atidėtu (išdėstytu) sutartyje nustatytu grafiku. Grant Thornton Baltic gali padėti pateikti prašymą mokestinės paskolos sutarties sudarymui bei kitus prašymo nagrinėjimui reikalingus Priimant sprendimą dėl MPS sudarymo, VMI kiekvieną mokesčių mokėtojo prašymą ir situaciją vertina individualiai, remiantis pateikta informacija bei vadovaujantis patvirtintais kriterijais.

Sprendimo dėl mokėjimo atidėjimo ar išdėstymo dalimis priėmimas trunka iki 30 dienų (nuo prašymo ir kitų dokumentų pateikimo dienos). Paskelbus teigiamą sprendimą dėl mokėjimo išdėstymo ar atidėjimo, asmuo MPS turi sudaryti per 10 darbo dienų.

Plečiant paramos priemonės verslui, šiuo metu yra parengtas pasiūlymas, leisiantis MPS sudaryti ir dėl gyventojų pajamų mokesčio (GPM) įmokų, kurių mokėjimo terminas yra š. m. kovo 16 d. Tai leis verslui, susidūrusiam su veiklos iššūkiais dėl COVID-19, išdėstyti ir GPM įmokas dalimis bei jas mokėti sutartu grafiku.

Iki tol, kol bus priimti teisės aktai, kuriais numatyta išplėsti paramos priemonės verslui bei leisti sudaryti mokestinės paskolos sutartį dėl GPM (kurio mokėjimo terminas yra š.m. kovo 16 d.), VMI šio mokesčio išieškojimo nevykdys.

Atleidimas nuo mokesčio deklaracijos pateikimo. Tais atvejais, kai mokesčių mokėtojai laikinai nevykdo veiklos (nesudaro ir nevykdo jokių sandorių; nevykdo atsiskaitymų su ūkio subjektais; negauna pajamų, išskyrus mokesčių mokėtojo banko sąskaitose esamų piniginių lėšų palūkanas), jie gali būti laikinai atleidžiami nuo mokesčio deklaracijos ir (arba) kitų teisės aktuose nurodytų dokumentų pateikimo.

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.28DAF91380F1/asr>

METINIS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESTIS

Valstybinė mokesčių inspekcija informuoja, kad atsižvelgiant į susidariusią situaciją dėl COVID-19, gyventojų pajamų mokesčio deklaravimo ir sumokėjimo terminas yra nukeliamas: vietoje buvusios gegužės 4 d., šiais metais pajamas deklaruoti bei mokestį sumokėti reikės iki liepos 1 d.

Dėl to ilgiau bus galima teikti ir prašymus skirti pajamų mokesčio dalį organizacijoms, politinėms partijoms bei profsajungoms.

Teisiniai aspektai

Šalyje paskelbus karantiną įvesti tam tikri ribojimai, kurie neišvengiamai daro įtaką verslui, įmonės ekonominei padėčiai, priverčia keisti darbo organizavimo formas. Pateikiame trumpą santrauką, į ką reikėtų atkreipti dėmesį.

SVARBIAUSI TAIKOMI DRAUDIMAI

- Draudžiama Lietuvos piliečiams išvykti iš Lietuvos, **išskyrus** atvejus, kai jie grįžta į savo gyvenamąją ar darbo vietą;
- Asmenims, grįžusiems iš užsienio valstybių, privaloma 14 dienų izoliacija;
- Draudžiama viešojo maitinimo įstaigų, restoranų, kavinių, barų (išskyrus maisto išsinešimą, pristatymą), kultūros, laisvalaikio, pramogų sporto veikla;
- Stabdomas notarinių veiksmų atlikimas.

Prekių judėjimas nėra ribojamas.

DARBO ORGANIZAVIMAS

Privačiame sektoriuje rekomenduojama dirbti nuotoliniu būdu. Siekiant apsaugoti savo darbuotojų bei aplinkinių sveikatą, atsižvelgiant į įmonės būklę, darbo santykiai gali būti keičiami ir organizuojami vienu iš žemiau nurodytų būdų.

Nuotolinio darbo forma. Darbdavys gali taikyti nuotolinio darbo formą. Tam papildomas darbuotojo sutikimas nėra reikalingas, tačiau darbdavys turi aprūpinti tinkamomis darbo priemonėmis.

Seime bus svarstomas Darbo kodekso 49 straipsnio papildymas nauja dalimi, kurioje būtų numatyta, jog Vyriausybei paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, darbdavys privalo darbuotojui, kurio sveikatos būklė kelia grėsmę kitų darbuotojų sveikatos saugumui, pasiūlyti dirbti nuotoliniu būdu. **Darbuotojui nesutikus su nuotoliniu darbu, darbuotojas būtų nušalinamas nuo darbo, o darbo užmokestis nebūtų mokamas.**

Nedarbingumo pažymėjimas. Gali būti išduodamas, kai atsiranda būtinybė prižiūrėti pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ar pradinio ugdymo programą ugdomą vaiką, ligos išmoka tėvams arba asmenims, buvusiems paveiktose teritorijose ar turėjusiems sąlytį su tikėtiniu COVID-19 atveju.

Atostogos. Darbuotojas gali pasinaudoti teise į kasmetines ar neapmokamas atostogas, suderinęs tai su darbdaviu.

Prastova. Darbdavys gali skelbti prastovą vienam, daliai ar visiems darbuotojams. Darbdavys gali pareikalauti grįžti jau kitą darbo dieną. Paminėtina, jog yra inicijuoti Darbo kodekso 47 straipsnio pakeitimai, kurie praplėstų prastovos taikymo ribas.

Pakeitimuose siūloma įgalinti skelbti prastovą, kai: 1) darbdavys negali suteikti darbuotojui darbo sutartyje sulygto darbo dėl objektyvių priežasčių ne dėl darbuotojo kaltės ir darbuotojas nesutinka dirbti kito jam pasiūlyto darbo; 2) Vyriausybė paskelbia valstybės lygio ekstremaliąją situaciją ir, siekiant užtikrinti darbuotojo ir trečiųjų asmenų sveikatos apsaugą, darbuotojas dėl objektyvių priežasčių ne dėl jo kaltės neturi galimybės dirbti nuotoliniu būdu ir (ar) nesutinka dirbti kito jam pasiūlyto darbo.

Valstybė numato teikti paramą prastovos ar dalinės prastovos atvejais.

Individualus susitarimas. Darbdavys ir darbuotojas gali tartis dėl darbo sutarties pakeitimų, pavyzdžiui, keisti darbo vietą, funkciją, susitarti dėl darbo laiko normos ar režimo. Tokie susitarimai gali būti taikomi individualiai.

Atkreiptinas dėmesys, jog dėl į viruso taikomas lengvatas galės pretenduoti įmonės, kurios nevers darbuotojų eiti neapmokamų atostogų ar nenutrauks darbo sutarčių.

DUOMENŲ APSAUGA

Siekiant sudaryti saugias darbo sąlygas bei užtikrinti viešąjį interesą, reikalingą imtis papildomų priemonių, tačiau atsižvelgiant į BDAR numatytus principus, galima tvarkyti tokius ar panašius asmens duomenis apie darbuotojus: ar asmuo buvo išvykęs į užsienio valstybę; ar asmuo kontaktavo su asmeniu, išvykusiu į rizikos valstybę ar sergančiu COVID-19; ar darbuotojui pasireiškė viruso simptomai.

Tačiau duomenų rinkimas turi atitikti duomenų kiekio mažinimo, teisėtumo ir kitus principus, numatytus 2016 m. balandžio 27 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTE (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

FORCE MAJEURE

Karantino paskelbimas **nėra pakankamas** faktas laisvai taikyti *force majeure* aplinkybes (t.y. taikyti finansinę atsakomybę už įsipareigojimų nevykdymą). **Patariama šalims susitarti dėl tam tikrų aplinkybių, atsižvelgiant į kiekvienos šalies veiklos specifiką, sutarties sudarymo momentą, šalių elgesį, jau esant viruso grėsmei.** Šalis, kuriai kyla sunkumų vykdyti įsipareigojimus, turi nedelsiant pranešti kitai sutarties šaliai. Kita šalis neturi teisės nutraukti ar anuliuoti sutartį, nebent sutarties nevykdymo aplinkybės išlieka ilgiau, nei numatė šalys.

Dėl detalesnės konsultacijos verslui, maloniai siūlome kreiptis į Grant Thornton Baltic UAB Teisės ir Mokesčių skyrių:

Vykintas Valiulis

Mokesčių ir verslo konsultacijų skyriaus
vadovas

Tel. Nr. + 370 654 07786

El. paštas: vykintas.valiulis@lt.gt.com

Greta Vitaitė-Aliukonienė

Teisės projektų vadovė

Tel. Nr. +370 620 39759

El. paštas: greta.aliukoniene@lt.gt.com